

EMB congres 24 maart 2016

Workshop: pubers laten van zich horen. Over jongeren met ernstige meervoudige beperkingen.

Een workshop naar aanleiding van het verschijnen van dit boek februari 2016.

Zie:

<http://www.amerpoort.nl/over-amerpoort/publicaties/boeken.html>

Daar vind je het boek, zowel digitaal, als een verwijzing naar waar je het kunt bestellen.

Wat we vandaag besproken hebben komt voor een groot deel uit het boek, vandaar dat je de beste informatie in het boek vindt.

Waarom dit boek?

Verkennd onderzoek over die interessante levensfase, de puberteit. Wat is daarvan te merken bij pubers met EMB? In de literatuur vonden we niet veel. Maar wat hebben de betrokkenen, namelijk de ouders en professionals rond die pubers in de praktijk gemerkt?

Samen zijn we veel te weten gekomen, aan kennis, maar vooral ook aan ideeën, die we in de praktijk verder kunnen uitproberen. In het boek wat je vandaag zal ontvangen staat dat beschreven.

Programma vandaag

Lichamelijke veranderingen

Gedragsveranderingen

Visie op puberteit

Ouders en professionals

Kennis nodig over lichamelijke ontwikkeling pubers algemeen

De meest duidelijke ontwikkeling in de puberteit is natuurlijk de lichamelijke ontwikkeling.

Om meer te weten te komen over de lichamelijke ontwikkeling bij iemand met EMB is het goed om ook meer te weten over de lichamelijke ontwikkeling bij pubers zonder beperkingen.

Daarom doen we samen een quiz, de antwoorden vind je in het boek in het eerste hoofdstuk en in de bijlage op zie bladzijde 82.

Vraag 1: Een puber wil, vanuit zijn biologische behoefte, twee uur later gaan slapen.

Vraag 2: De groeisput van jongens begint ongeveer met 11 jaar.

Vraag 3: De borstontwikkeling van een meisje begint na de eerste menstruatie.

Vraag 4: Bij jongens zijn de eerste kenmerken van de puberteit het verschijnen van puistjes.

Veranderend gedrag

Bij pubers zonder beperkingen is er veel bekend over veranderend gedrag:

Er zijn meer wisselende stemmingen of emoties kunnen heftiger beleefd worden

Pubers zijn vaak op zoek naar risico's, verkennen grenzen

Ook zoeken ze naar meer autonomie

Gedrag tussen leeftijdsgenoten verandert ook, bijvoorbeeld ook omdat er vaak een aantrekkingskracht is tussen jongens en meisjes.

Veranderend gedrag bij EMB, dat is er, maar wat? En hoe komt dat?

Bij jongeren met EMB is veranderend gedrag in de puberteit een gebied om nog heel wat in te ontdekken. Er wordt wel over gepraat door betrokkenen. Het zal de puberteit wel zijn, wanneer iemand veranderend gedrag laat zien. Maar een ander zegt dat dat helemaal niet kan.

Wij hebben veel gehoord over pubers die ander gedrag lieten zien. Maar waar dat gedrag dan vandaan komt, dat is een hele zoektocht, vooral als dat gedrag onvrede uitdrukt.

Het lijkt erop dat gedragsveranderingen meer voorkomen in de puberteit. Maar dat is nog geen afdoende antwoord, want ook in de puberteit zijn er vele oorzaken voor veranderend gedrag mogelijk. Maar het is goed om wat nadrukkelijker er bij stil te staan dat die oorzaken ook met deze levensfase te maken kunnen hebben.

Lijst mogelijke oorzaken van gedragsveranderingen in de puberteit

Om te helpen met zoeken waar gedragsveranderingen vandaan zouden kunnen komen, hebben we deze lijst ontwikkeld.

Zie bladzijde 84, in de bijlage van het boek.

We noemen hierin allerlei veranderingen in de puberteit die de oorzaak zouden kunnen zijn van veranderend gedrag. Deze mogelijke oorzaken zijn verzameld tijdens het onderzoek.

Visie

En dan komen we meteen terecht op het onderwerp visie op puberteit. Is het echt zo dat pubers met EMB behoefte kunnen hebben aan een meer volwassen aanbod? Of dat zij meer interesse krijgen in contact met leeftijdsgenoten? Is het niet zo dat wij dat vooral zo willen zien in hen?

Gesprekken over visie

In de interviews ontstonden regelmatig gesprekken over dit soort vragen en dan merkten we dat mensen echt aan het denken gezet werden. Ouders hadden behoefte om op zo'n andere manier naar hun kind te kijken. En ook professionals waren soms op zoek naar antwoorden op die vragen, maar durfden bijna niet te geloven dat ze dat op een professionele manier konden doen.

Na elk hoofdstuk in het boek vind je stellingen waardoor je met anderen kunt uitwisselen over je visie.

Contact met ouders voor professionals in puberteit extra nodig

Contact tussen ouders en zorgverleners is in elke levensfase van belang.

Maar contact met ouders is om verschillende redenen in de puberteit extra nodig.

Wanneer ouders en professionals in de puberteit met elkaar praten ontdekken ze meer over hun eigen visie en die van de ander. Ook kunnen ze samen ontdekken of de behoefte van de jongere verandert. In een fase waarin je weer meer kans hebt dat gedrag kan veranderen, is het belangrijk om als ouder en zorgverlener goed samen te werken en samen te proberen de signalen te begrijpen. Kennis van iemands levensverhaal is daarbij heel belangrijk.

Ook de andere behoeftes op lichamelijk gebied vragen een goede afstemming tussen familie en professionals.

Belangrijke beslissingen

Er zijn veel belangrijke beslissingen te nemen in deze levensfase, bijvoorbeeld naar welke nieuwe dagbesteding de jongere gaat als hij 18 wordt, en gaat hij uit huis en waar dan naar toe? Ouders moeten over veel van die dingen beslissingen nemen en vinden het fijn als ze daarin worden bijgestaan.

Maar de belangrijkste reden om als ouder en hulpverlener met elkaar in gesprek te gaan is wel dat ouders in de interviews aangaven dat ze het belangrijk vinden om over puberteit te kunnen praten. Overigens willen ouders ook graag met elkaar praten over onderwerpen als puberteit en seksualiteit. In het boek, bladzijde 86, hebben we gespreksonderwerpen voor ouders en zorgverleners verzameld.

Tot slot

Er is veel uit dit onderzoek gekomen wat ons blijft bezig houden. Maar 2 hoofdconclusies willen we hier ook laten horen.

Jongeren met EMB zijn óók in een bijzondere periode.

Puberteit is een bijzondere levensfase, voor pubers met of pubers zonder beperkingen. Pubers met ernstige meervoudige beperkingen maken in deze periode deels dezelfde dingen mee, deels ook weer anders. Maar het is een bijzondere levensfase. Een fase waarin ook zij op weg zijn naar hun eigen volwassenheid. Een levensfase om aandacht aan te besteden.

Door hun afhankelijkheid kunnen ze pas écht puber zijn als wij ze die kans bieden.

En de andere belangrijke conclusie heeft vooral betrekking op ons. Pubers met EMB zijn in alles afhankelijk van ons.

Die afhankelijkheid geeft ons dus een bijzondere opdracht. Wanneer wij ze kennis laten maken met de puberteit, dan kunnen zij ons laten merken welke dingen zij daarin waarderen en welke niet. En dat laat ze een beetje meer hun eigen identiteit ontdekken en dus volwassen worden.

Huiswerk:

Heb je ideeën gekregen om hier zelf iets mee te gaan doen? Schrijf het nu op en neem het mee naar huis.

Laat je ervaringen weten, zodat we met z'n allen een stukje dichterbij de waarheid kunnen komen.

h.schoenmakers@amerpoort.nl